

**PETI MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP »FRANJEVAČKI
VELIKANI« POSVEĆEN SV. BONAVENTURI**
Zagreb, 19. i 20. listopada 2018.

Daniel PATAFTA

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
d.patafta@yahoo.com

Peti međunarodni znanstveni skup »Franjevački velikani« posvećen sv. Bonaventuri održan je u Zagrebu 19. i 20. listopada 2018. godine u Dvorani II. Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu. To je peti znanstveni skup u nizu, od kojih su prva tri bila održana u Zagrebu i posvećena velikanima franjevačke filozofske i teološke misli: Rogeru Baconu, Aleksandru Haleškom i Robertu Grossetestu. Četvrti znanstveni skup, a prvi međunarodnog karaktera, bio je posvećen hrvatskom velikanu sv. Nikoli Taveliću, a održan je 2017. godine u Šibeniku. Suorganizator toga međunarodnog skupa bio je Studium Biblicum Franciscanum – Custodia di Terra Santa. Organizator svih dosadašnjih skupova bio je Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a suorganizatori ovoga petog međunarodnog skupa posvećenog sv. Bonaventuri bili su Papinsko sveučilište Antonianum iz Rima, Papinski teološki fakultet sv. Bonaventure – Seraphicum iz Rima i Franjevačka teologija u Sarajevu. Također su kao suorganizatori skup od početka podržavali Vijeće franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevačka konventualaca i Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda.

Peti međunarodni znanstveni skup »Franjevački velikani« posvećen sv. Bonaventuri započeo je s radom 19. listopada 2018. u 9.00 sati. U ime ustanova organizatora pozdravnu riječ uputili su: prof. dr. sc. Mario Cifrak, dekan Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu, prof. dr. sc. Vincenzo Battaglia u ime Papinskoga sveučilišta Antonianum (Rim), prof. dr. sc. Orlando Todisco u ime Papinskoga teološkoga fakulteta sv. Bonaventure – Seraphicum (Rim), dr.

sc. Danimir Pezer, dekan Franjevačke teologije Sarajevo, dr. sc. Josip Blažević, provincijalni ministar Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca te fra Ilija Vrdoljak, provincijalni ministar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Predavači na simpoziju bili su profesori s više visokih učilišta (Katolički bogoslovni fakultet, Hrvatski studiji i Filozofski fakultet iz Zagreba, Filozofski fakultet iz Splita, Franjevačka teologija Sarajevo, Antonianum i Seraphicum iz Rima), koji su iz različitih tematskih perspektiva osvijetlili lik i misao sv. Bonaventure.

Prva tematska cjelina nazvana »Život i djelo« bila je posvećena važnim temama iz života i djelovanja sv. Bonaventure u povijesnoj perspektivi. Prvo predavanje zajednički su održali doc. dr. sc. Tomislav Galović s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu i fra Vjeran Lazić, student četvrte godine KBF-a u Zagrebu. U izlaganju pod naslovom »Franjevački red u vrijeme sv. Bonaventure« izlagači su predstavili važne događaje iz života Serafskog Naučitelja i stanje franjevačkog reda u njegovo vrijeme. Docent Galović je u uvodu citirao tekst franjevca Karla Balića, koji je on davne 1943. godine napisao za *Hrvatsku enciklopediju*, ističući kako je to zasad najkvalitetniji i najopsežniji tekst o sv. Bonaventuri na hrvatskom jeziku. Doc. dr. sc. Marko Jerković s Hrvatskih studija u izlaganju pod naslovom »Narbonske konstitucije i struktura autoriteta u kontekstu institucionalnoga sazrijevanja franjevačkoga reda« obradio je Bonaventurin najveći reformski i pravni zahvat kojim je nastojao urediti tada pomalo kaotično stanje u franjevačkom redu, ali i dati mu usmjerenje koje će ga staviti u okvire poslanja sveopće Crkve. Posljednje izlaganje te tematske cjeline održao je prof. dr. sc. Marinko Pejić s Franjevačke teologije u Sarajevu, a bilo je naslovljeno »Sv. Bonaventura – životopisac Franje Asiškoga«, u kojoj je analizom povijesnih okolnosti i duhovnih strujanja u franjevačkom redu u vrijeme sv. Bonaventure nastojao pokazati potrebu za pisanjem novog životopisa sv. Franje, koji je poznat kao Bonaventurina *Legenda Maior*.

Druga tematska cjelina pod naslovom »Teologija, filozofija i duhovnost« sadržavala je više izlaganja. Započela je izlaganjem »Tratti essenziali della cristologia di San Bonaventura« prof. dr. sc. Vincenza Battaglie, dugogodišnjeg profesora na Papinskom sveučilištu Antonianum i negdašnjeg dekana Papinskoga teološkog fakulteta sv. Bonaventure. Kao izvrstan stručnjak za kristologiju prof. Battaglia iznio je temeljne značajke kristologije u spisima sv. Bonaventure. Na to predavanje nadovezali su se zajedničkim radom naslovljenim »Neki elementi hermeneutike sv. Bonaventure« prof. dr. sc. Mario Cifrak, dekan KBF-a i pročelnik Katedre Svetog pisma Novoga zavjeta i mag. theol. Ma-

te Bašić, poslijediplomand na KBF-u u Zagrebu. Zatim je uslijedilo još jedno zajedničko izlaganje pod naslovom »Božji atributi u Bonaventurinu djelu 'De mysterio Trinitatis'«, koje su pripremili prof. dr. sc. Ivan Karlić, pročelnik Katedre dogmatske teologije i mag. theol. Milan Gelo, poslijediplomand iz dogmatske teologije na Sveučilištu u Tübingenu. Posljednje izlaganje pod naslovom »Eshatologija sv. Bonaventure prema 'Breviloquiumu'« zajednički su pripremili dr. sc. Stipo Kljajić s Katedre Svetog pisma Starog zavjeta i student pete godine KBF-a fra Ivica Janjić.

Prvi dan znanstvenog skupa završio je svetom misom u crkvi sv. Franje na Kaptolu u 18.30 sati na kojoj su sudjelovali svi izlagači sa simpozija, a misno slavlje predvodio je fra Daniel Patafta, predsjednik Organizacijskog odbora.

Drugog dana, 20. listopada, započelo se s radom u 9.30 sati. Prvo predavanje održao je prof. dr. sc. Carlos Esteban Salto Solà pod nazivom »Il desiderio di Dio come chiave di lettura dell'antropologia bonaventuriana«. Profesor Salto Solà predavač je na Papinskom sveučilištu Antonianum i na Franjevačkoj visokoj školi u Madridu, ujedno je i tajnik Papinskoga teološkog fakulteta sv. Bonaventure i ravnatelj Ureda za promicanje kvalitete toga Sveučilišta. Među najistaknutije poznavatelje franjevačke filozofske baštine u svijetu ubraja se prof. dr. sc. Orlando Todisco, koji je predstavio vrlo zahtjevnu temu »Dal principio di identità al Principio d'alterità«. Uslijedilo je izlaganje izv. prof. Hrvoja Relje s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, odnedavno svećenika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Predavanje pod nazivom »Značenje Bonaventurine distinkcije *entis et esse*« analizira jedan važan segment srednjovjekovne teološke misli koju je autor obradio prema djelima sv. Bonaventure uspoređujući istu distinkciju s onom sv. Tome Akvinskoga. Posljednja dva predavanja održali su doc. dr. sc. Daniel Patafta i doc. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač s KBF-a u Zagrebu. Docent Patafta održao je izlaganje pod naslovom »Mistika sv. Bonaventure« pokazujući na koji način Bonaventura povezuje filozofiju i teologiju dajući time upute za duhovni život, dok je docentica Kovač predstavila temu »Bonaventura – teološki nadahnitelj Josepha Ratzingera/Benedikta XVI.« sustavno i pregledno dokazujući na koji način je teološka misao sv. Bonaventure duboko utjecala na teološki rad Josepha Ratzingera, odnosno pape Benedikta XVI. Posljednja tema izazvala je osobito velik interes kod predavača iz inozemstva kao jedna novost jer je predstavljen suvremeni teološki autoritet koji je u svojim teološkim radovima nadahnut Bonaventurinom teološkom misli.

Nakon izlaganja slijedile su zanimljive i poprilično duge i angažirane rasprave na hrvatskom i talijanskom jeziku.

Skup je završio u 13.00 sati 20. listopada 2018. godine. Završne riječi održali su članovi Organizacijskog odbora. Prof. dr. sc. Ivan Karlić zahvalio se svim sudionicima na dobro pripremljenim izlaganjima i na talijanskom zahvalio profesorima iz Rima što su uvelike pridonijeli uspješnosti ovoga znanstvenog skupa. Predsjednik Organizacijskog odbora doc. dr. sc. Daniel Patafta uz potrebne zahvale istaknuo je kako je proučavanje franjevačke baštine na razini sveopće Crkve i franjevačkog reda pokazatelj stoljetne integriteta hrvatskog naroda u zapadnoeuropski kršćanski duhovni krug te kako je poznavanje izvora katoličke duhovne tradicije, u ovom slučaju franjevačke, temelj za poznavanje velike i nedovoljno predstavljene hrvatske franjevačke baštine, koja je na europskim izvorima crpila svoja nadahnuća i prenosila na hrvatski jezični prostor, prilagođujući ih potrebama prostora i vremena u kojem su franjevci djelovali u službi mjesne Crkve.

Međunarodni simpozij o sv. Bonaventuri bio je prilika za razmjenu iskustava i razmišljanja ne samo o sv. Bonaventuri nego i otvaranja ideja za daljnju suradnju profesora i ustanova koje su sudjelovale u organizaciji. Na tom su tragu predstavnici Franjevačke teologije iz Sarajeva predložili da se sljedeći skup održi u Sarajevu, što je i prihvaćeno. Tako da će Šesti međunarodni znanstveni skup »Franjevački velikani« biti održan 2020. godine u Sarajevu. Također su predstavnici franjevačkih visokih obrazovnih ustanova iz Rima predložili stalnu suradnju svih sabranih učilišta na projektu »Franjevački velikani« kao i to da se zbornik radova izda dvojezično na hrvatskom i talijanskom jeziku kako bi bio literatura i talijanskim i hrvatskim profesorima i znanstvenicima. Članovi Organizacijskog odbora prihvatili su oba prijedloga, a uređenje zbornika radova, od kojih su neki već i gotovi, preuzeli su doc. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač i doc. dr. sc. Daniel Patafta.